

eller anden Side maatte blive stillet Forslag om at nøjes med Minimumstallet, og der maatte vise sig Mulighed for at samle et Flertal i begge Ting og Regeringen derom, vilde jeg anse et saadant Forslag for betydeligt mere konsekvent og betydeligt bedre end det nu foreliggende.

Man har fra Flertallets Side ikke villet gaa videre i Indrømmelser overfor Mindretallets Kritik paa disse to Punkter, end det her er sket, og vi have da ment, at det gjaldt om at komme bort fra den nuværende bunduretfærdige Ordning. Her foreligger et Tilbud, der vel ikke giver alt, hvad vi kunde ønske, men dog vil indføre en Ordning, der er et betydeligt Fremskridt mod den bestaaende uretfærdige Ordning. Vi have da fra Mindretallets Side ikke ment at turde forsvare at afvise et saadant Tilbud.

Saa meget mere Grund have vi haft til at gaa med til denne Fællesindstilling, som Flertallet i sin Betænkning stiller Valglovsrevision hvert 10de Aar i Udsigt. Det er en Indrømmelse, et Tilsagn, som vi fra vor Side lægge megen Vægt paa. Ordføreren understregede det yderligere ved sin Tale. Efter min Mening er der ingen Tvivl om, at bliver det paabudt i Valgloven — vi kunde ganske vist have ønsket det indført i Grundloven, det har der imidlertid ingen Stemning været for, men der er givet Tilsagn om, at man vil være med til at indføre det i Valgloven — ville vi for de første 10—20 Aar saa nogenlunde kunne hjælpe os med Grundlovsbestemmelsen i den Form, den vil faa, hvis Flertalsindstillingen vedtages. Det vil da blive Praxis, at der bliver en Valglovsrevision hvert 10de Aar, og man vil meget vanskeligt kunne komme bort derfra. Og selv om der vil optaarne sig ikke ringe Vanskeligheder paa Grund af Maksimumstallet, 132, vil man vel, naar det er et Lovbud og det tillige er blevet Praxis, kunne komme ud over disse Vanskeligheder. For øvrigt tror jeg, at inden Udløbet af den Frist, indenfor hvilken det vil være nogenlunde let at komme til en Valgkredsordning, vil Tiden være kommen til en almindelig Grundlovsrevision, og man vil da ogsaa kunne tage dette Punkt — tillige med saa mange andre — op til en mere dybtgaaende og omfattende Reform.

Endvidere har man fra Flertallets Side gjort os den Indrømmelse i Betænkningen at indføre et Tilsagn om, at man, naar Valgloven kommer for, vil tage Spørgsmaalet om Indførelse af Omvalg under Overvejelse. Vi have fra vor Side ønsket denne

Bestemmelse indført i Grundloven. Vi tillægge Omvalgsinstitutionen megen Betydning. I de allerfleste moderne Lande med Rigsdag, almindelig Valgret og Parlamentarisme er Omvalg indført. Vil man henvisse til Parlamentarismens Moderland, England, og sige, at Omvalg ikke er indført der, vil jeg bemærke, at det ligger i de ejendommelige Forhold, som der hersker. For øvrigt kan den engelske Valgretsordning paa ingen Maade betragtes som Forbillede, thi alle erkende, at den er meget gammeldags. England har ikke en Gang almindelig Valgret — ikke formelt, ikke juridisk. Valgretten er knyttet til Bopæl, en Mand kan have 3—4 Stemmer efter det nuværende engelske System, saa forældet er det. Paa mange andre Maader er det gammeldags. Dertil kommer, at Omvalgsinstitutionen ikke hidtil har været særlig nødvendig i England, fordi man gennem flere Aarhundreder kun har haft to, omtrent lige store, skiftevis hinanden afløsende Partier. Jeg nærer imidlertid ingen Tvivl om, at man i en nær Fremtid vil komme til i England at indføre Omvalg, som man har dem i Frankrig, Tyskland, Holland og en hel Række andre Lande, da man nu har faaet flere Partier, nemlig foruden det nationale irske Parti et nyt socialdemokratisk Parti, et Arbejderparti. Det vil ganske sikkert blive nødvendigt ogsaa der at indføre Omvalg. Her i Danmark have vi allerede 6 Partier, hvis jeg ikke tager fejl: Socialdemokratiet — for at begynde ved mig selv — det radikale Venstre, Reformpartiet, det gamle moderate Parti, Højre og de frikonservative. Det ene er ganske vist ikke repræsenteret her i Tinget, medmindre det ærede Medlem for Nakskov (Reventlow) maaske kan regnes som Repræsentant derfor. Altsaa vi have allerede 6 Partier. Dermed følger en Splittelse af Stemmerne, der gør, at Indførelsen af Omvalg vilde være en stærk Underbygning af Parlamentarismen.

Parlamentarismen forudsætter ganske vist visse rene, klare og stærke Linier, men det vil være umuligt at undgaa Parti-gruppering, og der vil i høj Grad kunne raades Bod paa denne Ulempe for den politiske Udvikling ved Indførelse af Omvalg. I første Omgang ville alle Partier kunne opstille Kandidater i alle de Kredse, hvor de magte det, mønstre deres Stemmetal over hele Landet og gaa til Valg paa et rent og klart Program, og ved Omvalget vil man kunne forhindre, at et Parti, der staar to andre Partier meget fjernt, staar